

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Πειραιάς, 24 Ιανουαρίου 2024

**ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΛΙΑΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023**

Η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) με αυτήν την τομεακή δημοσίευση, παρουσιάζει αναλυτικά την εξέλιξη των πωλήσεων/κύκλου εργασιών όλων των τάξεων δραστηριότητας του τομέα λιανικού εμπορίου. Το λιανικό εμπόριο αποτελεί το βασικό επιχειρηματικό μοντέλο της σύγχρονης αλυσίδας εφοδιασμού των καταναλωτών, μέσω της μεταπώλησης υλικών αγαθών ή υπηρεσιών και την προώθηση προϊόντων με επιδίωξη το κέρδος.

Με τον τρόπο αυτόν, το λιανικό εμπόριο αποτελεί διαχρονικά σημαντικό παραγωγικό τριτογενή τομέα της ελληνικής οικονομίας με αξιοσημείωτη συνεισφορά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.

Επιπρόσθετα, μέσω της παρακολούθησης των μεγεθών του λιανικού εμπορίου προκύπτουν συμπεράσματα για την εξέλιξη της κατανάλωσης (σε μέγεθος, χαρακτηριστικά, προτιμήσεις και υποκατάσταση προϊόντων) της ελληνικής κοινωνίας, των πολιτών και των επιχειρήσεων της χώρας.

Η παρούσα δημοσίευση αποτελεί μέρος της σειράς των ανακοινώσεων που δημοσιεύονται από την ΕΛΣΤΑΤ ([σύνδεσμος](#)) από τον Απρίλιο 2020, με ενσωμάτωση των πιο πρόσφατων στοιχείων για τον κύκλο εργασιών από Διοικητικές Πηγές, **Νοεμβρίου 2023**.

Πληροφορίες για μεθοδολογικά θέματα:

Διεύθυνση Στατιστικών Επιχειρήσεων
Τμήμα Μητρώων και Μεγάλων Επιχειρήσεων
Προϊσταμένη του Τμήματος: Αδαμαντία Γεωργοστάθη
Τηλ.: 213 135 2043
E-mail: a.georgostathi@statistics.gr

Πληροφορίες για παροχή δεδομένων:

Τηλ.: 213 135 2022, 2308, 2310
E-mail: data.dissem@statistics.gr

1. Επιχειρήσεις του τομέα λιανικού εμπορίου με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων (Πίνακες 1, 2, 3)

Για τις επιχειρήσεις του τομέα λιανικού εμπορίου με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κύκλος εργασιών τον Νοέμβριο 2023 ανήλθε σε 3,71 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 10,1% σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 που είχε διαμορφωθεί σε 3,37 δισ. ευρώ και αύξηση 3,3% σε σχέση με το Οκτώβριο του 2023 που είχε διαμορφωθεί σε 3,59 δισ. ευρώ.

Οι δραστηριότητες που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση στον κύκλο εργασιών τον **Νοέμβριο 2023** σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 είναι:

- Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα, αύξηση 58,3%.
- Πώληση άλλων μηχανοκίνητων οχημάτων, αύξηση 52,2%.

Οι δραστηριότητες που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη μείωση στον κύκλο εργασιών τον **Νοέμβριο 2023** σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 είναι:

- Λιανικό εμπόριο από επιχειρήσεις πωλήσεων με αλληλογραφία ή μέσω διαδικτύου, μείωση 22,8%.
- Άλλο λιανικό εμπόριο καινούργιων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα, μείωση 14,1%.

Οι Περιφέρειες που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση στον κύκλο εργασιών τον **Νοέμβριο 2023** σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 είναι:

- Περιφέρεια Αττικής, αύξηση 10,8%.
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, αύξηση 10,2%.

Οι Περιφέρειες που παρουσίασαν μείωση στον κύκλο εργασιών τον **Νοέμβριο 2023** σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 είναι:

- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, μείωση 5,2%.
- Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, μείωση 0,3%.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις¹ του τομέα λιανικού εμπορίου με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κύκλος εργασιών τον Νοέμβριο 2023 ανήλθε σε 1,25 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 10,3% σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 που είχε διαμορφωθεί σε 1,13 δισ. ευρώ.

2. Επιχειρήσεις του τομέα λιανικού εμπορίου, με εξαίρεση τα οχήματα, τα τρόφιμα και τα καύσιμα² (Πίνακες 1, 2, 3)

Για τις επιχειρήσεις του τομέα λιανικού εμπορίου, με εξαίρεση τα οχήματα, τα τρόφιμα και τα καύσιμα, με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κύκλος εργασιών τον Νοέμβριο 2023 ανήλθε σε 1,18 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 7,5% σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 που είχε διαμορφωθεί σε 1,10 δισ. ευρώ και αύξηση 20,7% σε σχέση με τον Οκτώβριο του 2023 που είχε διαμορφωθεί σε 0,98 δισ. ευρώ.

Οι Περιφέρειες που παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση στον κύκλο εργασιών τον **Νοέμβριο 2023** σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 είναι:

- Περιφέρεια Κρήτης, αύξηση 18,1%.
- Περιφέρεια Αττικής, αύξηση 6,8%.

Η Περιφέρεια που παρουσίασε μείωση στον κύκλο εργασιών τον **Νοέμβριο 2023** σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 είναι:

- Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, μείωση 8,0%.

Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις του τομέα λιανικού εμπορίου, με εξαίρεση τα οχήματα, τα τρόφιμα και τα καύσιμα, με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε μηνιαία βάση, ο κύκλος εργασιών τον Νοέμβριο 2023 ανήλθε σε 0,53 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 8,9% σε σχέση με τον Νοέμβριο 2022 που είχε διαμορφωθεί σε 0,49 δισ. ευρώ.

¹ Ο ορισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δίνεται στην ενότητα «[Μεθοδολογικές Σημειώσεις](#)», σελ. 8.

² Δεν περιλαμβάνονται οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας: 4511, 4519, 4520, 4531, 4532, 4540, 4711, 4721, 4722, 4723, 4724, 4725, 4729, 4730 και 4781.

Πίνακας 1: Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το σύνολο των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ανά τάξη οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		Κύκλος Εργασιών (σε χιλ. ευρώ)				Ετήσια Μεταβολή (%) 2023/2022		Μηνιαία Μεταβολή (%) Νοέμβριος/Οκτώβριος	
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	Οκτώβριος 2022	Νοέμβριος 2022	Οκτώβριος 2023	Νοέμβριος 2023	Οκτώβριος	Νοέμβριος	2022	2023
4511	Πώληση αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων	465.536	484.769	651.829	634.751	40,0	30,9	4,1	-2,6
4519	Πώληση άλλων μηχανοκίνητων οχημάτων	32.070	31.524	44.063	47.978	37,4	52,2	-1,7	8,9
4520	Συντήρηση και επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων	25.582	26.397	<u>29.892</u>	33.005	<u>16,8</u>	25,0	3,2	<u>10,4</u>
4531	Χονδρικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων	125.314	132.252	141.843	147.012	13,2	11,2	5,5	3,6
4532	Λιανικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων	*	*	*	*	*	*	*	*
4540	Πώληση, συντήρηση και επισκευή μοτοσυκλετών και των μερών και εξαρτημάτων τους	31.013	35.364	<u>51.037</u>	43.005	<u>64,6</u>	21,6	14,0	<u>-15,7</u>
4711	Λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα που πωλούν κυρίως τρόφιμα, ποτά ή καπνό	1.224.806	1.173.180	1.308.630	1.263.732	6,8	7,7	-4,2	-3,4
4719	Άλλο λιανικό εμπόριο σε μη ειδικευμένα καταστήματα	57.392	56.123	**	**	**	**	-2,2	**
4721	Λιανικό εμπόριο φρούτων και λαχανικών σε ειδικευμένα καταστήματα	**	**	<u>7.926</u>	5.944	**	**	**	<u>-25,0</u>
4722	Λιανικό εμπόριο κρέατος και προϊόντων κρέατος σε ειδικευμένα καταστήματα	27.009	24.526	<u>28.763</u>	<u>27.068</u>	<u>6,5</u>	<u>10,4</u>	-9,2	-5,9
4723	Λιανικό εμπόριο ψαριών, καρκινοειδών και μαλακίων σε ειδικευμένα καταστήματα	3.583	2.795	<u>3.562</u>	<u>3.598</u>	<u>-0,6</u>	<u>28,7</u>	-22,0	1,0
4724	Λιανικό εμπόριο ψωμιού, αρτοσκευασμάτων και λοιπών ειδών αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής σε ειδικευμένα καταστήματα	11.930	11.160	<u>13.213</u>	<u>12.293</u>	<u>10,8</u>	<u>10,2</u>	-6,5	-7,0
4725	Λιανικό εμπόριο ποτών σε ειδικευμένα καταστήματα	4.798	4.347	<u>5.066</u>	<u>4.760</u>	<u>5,6</u>	<u>9,5</u>	-9,4	-6,0
4726	Λιανικό εμπόριο προϊόντων καπνού σε ειδικευμένα καταστήματα	2.880	2.964	<u>3.623</u>	<u>3.801</u>	<u>25,8</u>	<u>28,2</u>	2,9	4,9
4729	Λιανικό εμπόριο άλλων τροφίμων σε ειδικευμένα καταστήματα	15.130	16.282	<u>16.567</u>	17.394	<u>9,5</u>	6,8	7,6	<u>5,0</u>
4730	Λιανικό εμπόριο καυσίμων κίνησης σε ειδικευμένα καταστήματα	298.230	306.117	291.657	269.976	-2,2	-11,8	2,6	-7,4
4741	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρονικών υπολογιστών, περιφερειακών μονάδων υπολογιστών και λογισμικού σε ειδικευμένα καταστήματα	84.535	127.717	90.551	131.745	7,1	3,2	51,1	45,5
4742	Λιανικό εμπόριο τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	**	**	14.528	<u>15.920</u>	**	**	**	<u>9,6</u>
4743	Λιανικό εμπόριο εξοπλισμού ήχου και εικόνας σε ειδικευμένα καταστήματα	3.843	5.116	4.006	**	4,2	**	33,1	**
4751	Λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων σε ειδικευμένα καταστήματα	2.401	3.172	2.527	3.000	5,2	-5,4	32,1	18,7
4752	Λιανικό εμπόριο σιδηρικών, χρωμάτων και τζαμιών σε ειδικευμένα καταστήματα	57.618	61.684	62.553	71.245	8,6	15,5	7,1	13,9
4753	Λιανικό εμπόριο χαλιών, κιλιμιών και επενδύσεων δαπέδου και τοίχου σε ειδικευμένα καταστήματα	2.980	3.691	2.723	3.565	-8,6	-3,4	23,9	30,9
4754	Λιανικό εμπόριο ηλεκτρικών οικιακών συσκευών σε ειδικευμένα καταστήματα	88.353	126.974	88.412	125.319	0,1	-1,3	43,7	41,7
4759	Λιανικό εμπόριο επίπλων, φωτιστικών και άλλων ειδών οικιακής χρήσης σε ειδικευμένα καταστήματα	49.472	**	52.182	62.704	5,5	**	**	20,2

Πίνακας 1: Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το σύνολο των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ανά τάξη οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2) (συνέχεια)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		Κύκλος Εργασιών (σε χιλ. ευρώ)				Ετήσια Μεταβολή (%) 2023/2022		Μηνιαία Μεταβολή (%) Νοέμβριος/Οκτώβριος	
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	Οκτώβριος 2022	Νοέμβριος 2022	Οκτώβριος 2023	Νοέμβριος 2023	Οκτώβριος	Νοέμβριος	2022	2023
4761	Λιανικό εμπόριο βιβλίων σε ειδικευμένα καταστήματα	5.852	5.795	5.938	5.868	1,5	1,3	-1,0	-1,2
4762	Λιανικό εμπόριο εφημερίδων και γραφικής ύλης σε ειδικευμένα καταστήματα	2.516	1.864	2.472	1.772	-1,7	-4,9	-25,9	-28,3
4763	Λιανικό εμπόριο εγγραφών μουσικής και εικόνας σε ειδικευμένα καταστήματα	71	59	**	84	**	42,4	-16,9	**
4764	Λιανικό εμπόριο αθλητικού εξοπλισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	43.697	45.185	46.289	52.473	5,9	16,1	3,4	13,4
4765	Λιανικό εμπόριο παιχνιδιών κάθε είδους σε ειδικευμένα καταστήματα	73.822	111.694	84.317	121.977	14,2	9,2	51,3	44,7
4771	Λιανικό εμπόριο ενδυμάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	**	204.238	194.892	236.567	**	15,8	**	21,4
4772	Λιανικό εμπόριο υποδημάτων και δερμάτινων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα	22.379	23.833	28.431	37.730	27,0	58,3	6,5	32,7
4773	Φαρμακευτικά είδη σε ειδικευμένα καταστήματα	43.549	46.055	<u>50.579</u>	<u>52.179</u>	<u>16,1</u>	<u>13,3</u>	5,8	3,2
4774	Λιανικό εμπόριο ιατρικών και ορθοπεδικών ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα	**	5.439	<u>5.618</u>	<u>6.624</u>	**	<u>21,8</u>	**	17,9
4775	Λιανικό εμπόριο καλλυντικών και ειδών καλλωπισμού σε ειδικευμένα καταστήματα	77.845	69.819	90.728	80.552	16,5	15,4	-10,3	-11,2
4776	Λιανικό εμπόριο λουλουδιών, φυτών, σπόρων, λιπασμάτων, ζώων συντροφιάς και σχετικών ζωοτροφών σε ειδικευμένα καταστήματα	14.871	14.167	<u>15.383</u>	<u>16.052</u>	<u>3,4</u>	<u>13,3</u>	-4,7	4,3
4777	Λιανικό εμπόριο ρολογιών και κοσμημάτων σε ειδικευμένα καταστήματα	23.128	18.502	25.383	20.210	9,8	9,2	-20,0	-20,4
4778	Άλλο λιανικό εμπόριο καινούργιων ειδών σε ειδικευμένα καταστήματα	20.616	23.646	20.315	20.302	-1,5	-14,1	14,7	-0,1
4779	Λιανικό εμπόριο μεταχειρισμένων ειδών σε καταστήματα	**	**	1.206	1245	**	**	**	3,2
4781	Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	*	*	*	*	*	*	*	*
4782	Λιανικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	*	*	*	*	*	*	*	*
4789	Λιανικό εμπόριο άλλων ειδών σε υπαίθριους πάγκους και αγορές	*	*	*	*	*	*	*	*
4791	Λιανικό εμπόριο από επιχειρήσεις πωλήσεων με αλληλογραφία ή μέσω διαδικτύου	46.341	49.330	27.960	38.066	-39,7	-22,8	6,5	36,1
4799	Άλλο λιανικό εμπόριο εκτός καταστημάτων, υπαίθριων πάγκων ή αγορών	2.459	3.442	<u>2.379</u>	**	<u>-3,3</u>	**	40,0	**
Γενικό Σύνολο χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων⁽¹⁾		951.116	1.096.955	977.235	1.179.156	2,7	7,5	15,3	20,7
Γενικό Σύνολο		3.235.750	3.366.491	3.587.051	3.706.833	10,9	10,1	4,0	3,3

Σημειώσεις:

Στον πίνακα και στο γενικό σύνολο περιλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών της τάξης «4531: Χονδρικό εμπόριο μερών και εξαρτημάτων μηχανοκίνητων οχημάτων», δεδομένου ότι αρκετές επιχειρήσεις που ταξινομούνται στην τάξη αυτή έχουν ως δευτερεύουσα δραστηριότητα το λιανικό εμπόριο και προκειμένου να παρουσιάζονται όλες οι τάξεις του κλάδου 45 «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο: επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών».

(*) Τα στοιχεία δεν δημοσιοποιούνται για λόγους στατιστικής εμπιστευτικότητας αναφορικά με την προστασία της ταυτότητας των ερευνώμενων επιχειρήσεων.

(**) Στα στοιχεία περιλαμβάνονται μη τυπικές συναλλαγές, ως εκ τούτου δε δημοσιεύονται γιατί δεν είναι συγκρίσιμα.

(Μονή υπογράμμιση) Περιλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών επιχειρήσεων που άλλαξαν τον τρόπο υποβολής των στοιχείων στις φορολογικές αρχές από τριμηνιαία βάση σε μηνιαία βάση και έχουν επίπτωση στα συγκεντρωτικά αποτελέσματα μεγαλύτερη από 3,0% σε απόλυτη τιμή.

(1) Στο «Γενικό Σύνολο χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων» δεν περιλαμβάνονται οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας: 4511, 4519, 4520, 4531, 4532, 4540, 4711, 4721, 4722, 4723, 4724, 4725, 4729, 4730 και 4781.

Πίνακας 2: Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το **Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου** και για το **Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων**, των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ανά Περιφέρεια της Ελλάδας

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ / ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Κύκλος Εργασιών για το Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου (σε χιλ. ευρώ)			Κύκλος Εργασιών για το Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου, χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων ⁽¹⁾ (σε χιλ. ευρώ)		
	Νοέμβριος 2022	Νοέμβριος 2023	Νοέμβριος 2023/2022 (%)	Νοέμβριος 2022	Νοέμβριος 2023	Νοέμβριος 2023/2022 (%)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	43.022	40.779	-5,2	13.989	14.402	3,0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	402.991	444.268	10,2	64.375	<u>74.434</u>	<u>15,6</u>
Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης	363.763	402.009	10,5	48.844	<u>55.263</u>	<u>13,1</u>
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	17.690	18.352	3,7	5.447	5.542	1,7
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	25.455	<u>27.751</u>	<u>9,0</u>	7.955	<u>8.765</u>	<u>10,2</u>
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	41.740	<u>47.226</u>	<u>13,1</u>	16.281	<u>18.202</u>	<u>11,8</u>
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	30.077	<u>33.331</u>	<u>10,8</u>	18.141	<u>17.788</u>	<u>-2,0</u>
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	20.243	**	**	5.699	<u>6.525</u>	<u>14,5</u>
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	41.451	44.566	7,5	11.056	11.198	1,3
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	34.589	<u>36.023</u>	<u>4,2</u>	6.337	<u>8.272</u>	<u>30,5</u>
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.557.858	2.833.977	10,8	895.933	957.152	6,8
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	13.256	13.218	-0,3	6.516	6.626	1,7
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	41.189	43.290	5,1	12.084	11.112	-8,0
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	96.930	104.260	7,6	33.142	39.138	18,1
Γενικό Σύνολο	3.366.491	3.706.833	10,1	1.096.955	1.179.156	7,5

Σημειώσεις:

Στον πίνακα παρουσιάζεται χωριστά και η Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης.

(1) Στο «Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου, χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων» δεν περιλαμβάνονται οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας: 4511, 4519, 4520, 4531, 4532, 4540, 4711, 4721, 4722, 4723, 4724, 4725, 4729, 4730 και 4781.

(**) Στα στοιχεία περιλαμβάνονται μη τυπικές συναλλαγές, ως εκ τούτου δε δημοσιεύονται γιατί δεν είναι συγκρίσιμα.

(Μονή υπογράμμιση) Περιλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών επιχειρήσεων που άλλαξαν τον τρόπο υποβολής των στοιχείων στις φορολογικές αρχές από τριμηνιαία βάση σε μηνιαία βάση και έχουν επίπτωση στα συγκεντρωτικά αποτελέσματα μεγαλύτερη από 3,0% σε απόλυτη τιμή.

Πίνακας 3: Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το **Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου** και για το **Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων**, των μικρομεσαίων επιχειρήσεων⁽¹⁾ με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων, ανά μέγεθος επιχείρησης

Μέγεθος Επιχείρησης	Κύκλος Εργασιών για το Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου (σε χιλ. ευρώ)			Κύκλος Εργασιών για το Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου, χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων ⁽²⁾ (σε χιλ. ευρώ)		
	Νοέμβριος 2022	Νοέμβριος 2023	Νοέμβριος 2023/2022 (%)	Νοέμβριος 2022	Νοέμβριος 2023	Νοέμβριος 2023/2022 (%)
Μεσαίες Επιχειρήσεις	392.006	441.010	12,5	163.604	188.630	15,3
Μικρές Επιχειρήσεις	522.505	553.331	5,9	217.539	218.165	0,3
Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις	220.217	<u>257.408</u>	<u>16,9</u>	108.590	<u>126.741</u>	<u>16,7</u>
Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις	1.134.728	1.251.749	10,3	489.733	533.536	8,9
Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις / Σύνολο Επιχειρήσεων (%)	33,7	33,8		44,6	45,2	

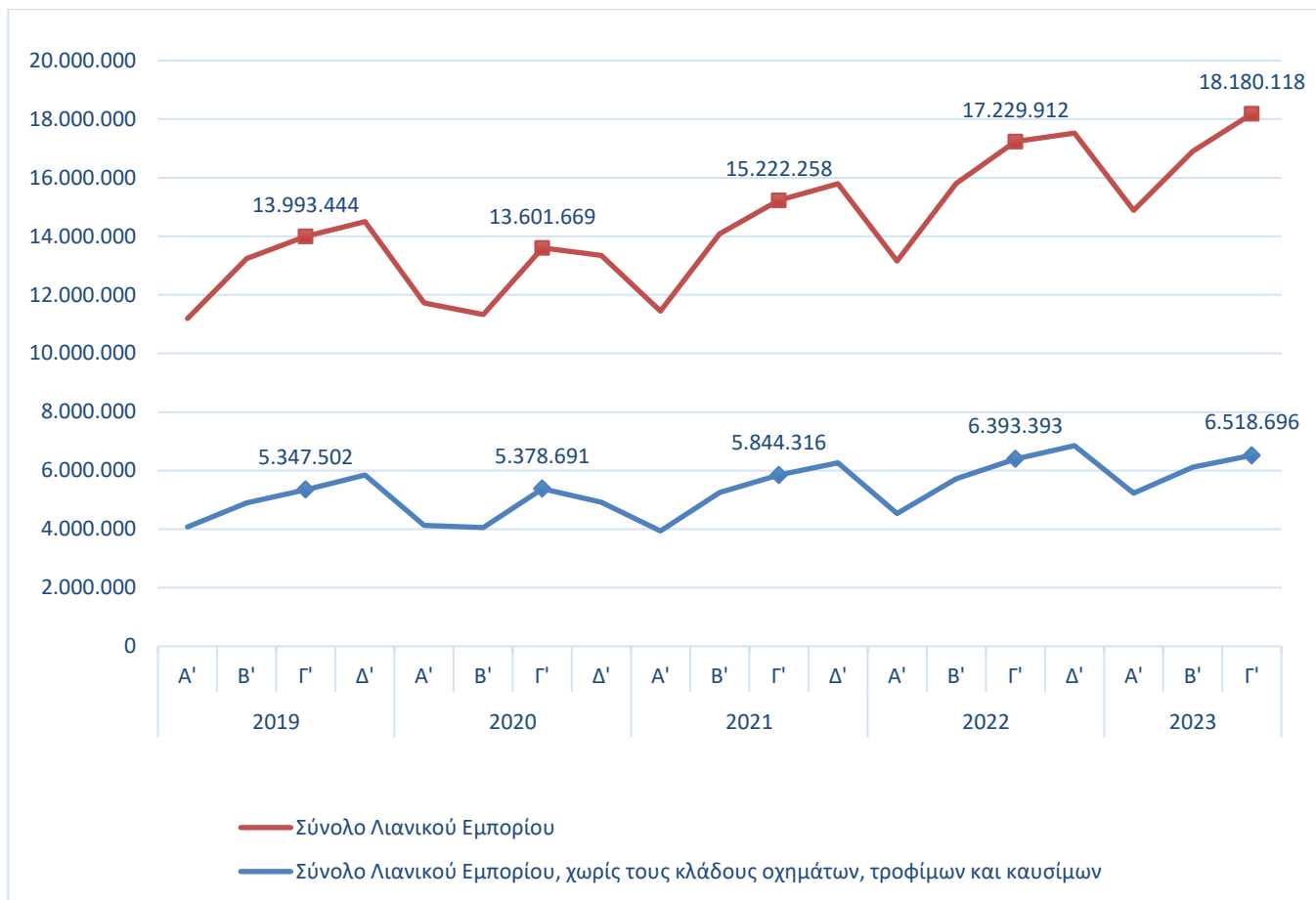
Σημειώσεις:

(1) Ο ορισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δίνεται στην ενότητα «Μεθοδολογικές Σημειώσεις», σελ.8

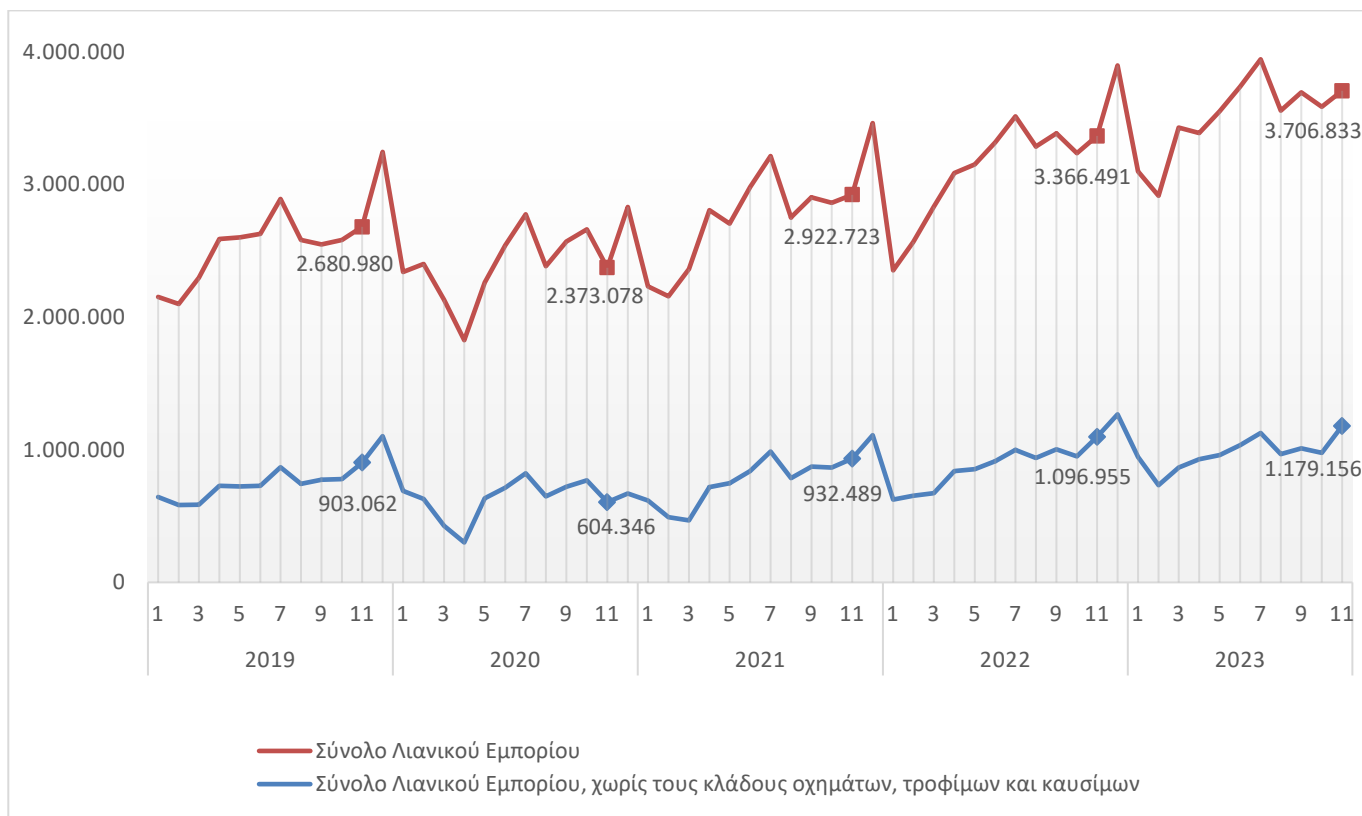
(2) Στο «Σύνολο του Λιανικού Εμπορίου, χωρίς τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων» δεν περιλαμβάνονται οι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας: 4511, 4519, 4520, 4531, 4532, 4540, 4711, 4721, 4722, 4723, 4724, 4725, 4729, 4730 και 4781.

(Μονή υπογράμμιση) Περιλαμβάνεται ο κύκλος εργασιών επιχειρήσεων που άλλαξαν τον τρόπο υποβολής των στοιχείων στις φορολογικές αρχές από τριμηνιαία βάση σε μηνιαία βάση και έχουν επίπτωση στα συγκεντρωτικά αποτελέσματα μεγαλύτερη από 3,0% σε απόλυτη τιμή.

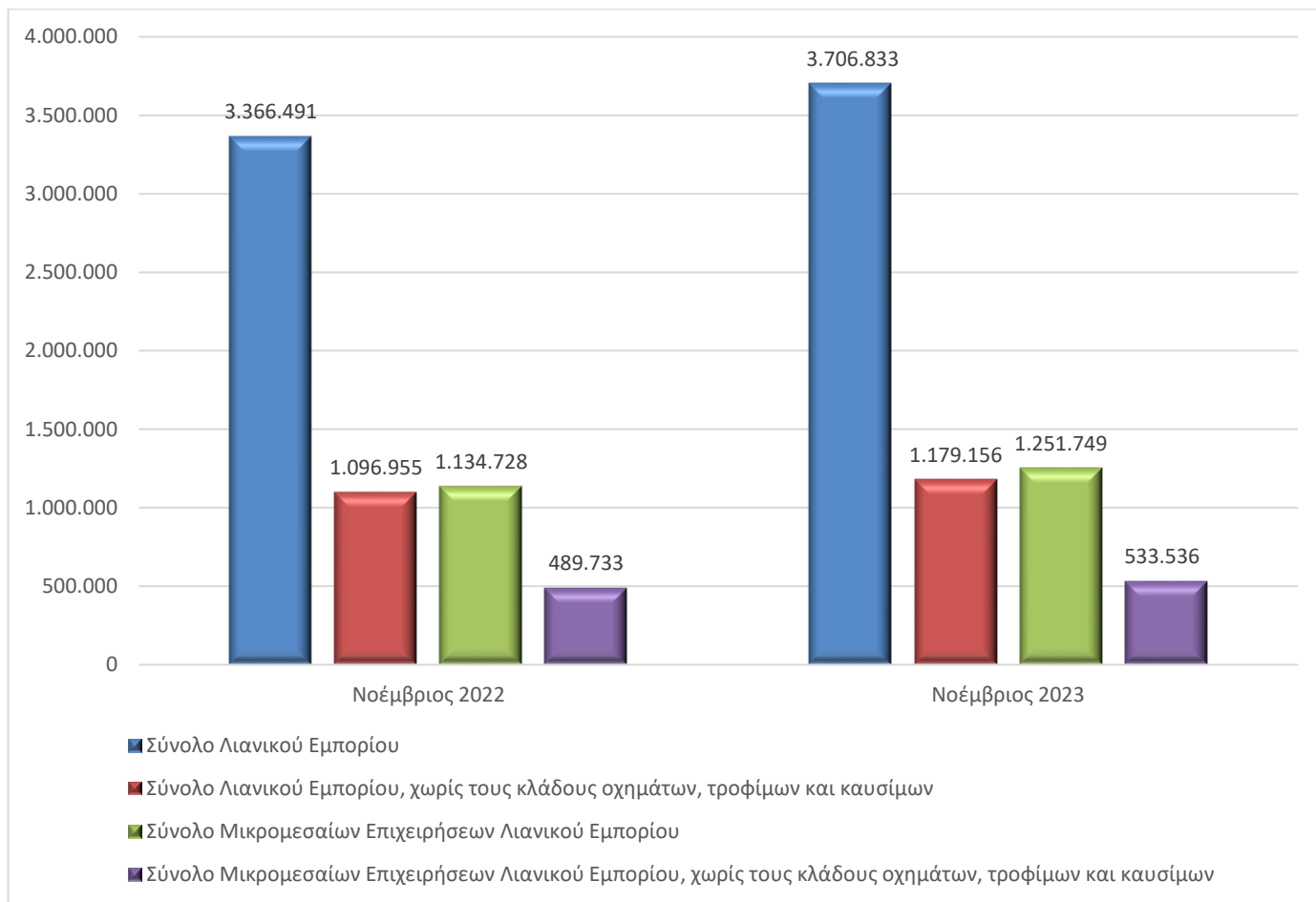
Γράφημα 1. Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το σύνολο των επιχειρήσεων στις τάξεις οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2) και για το σύνολο των επιχειρήσεων στις τάξεις δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2), με εξαίρεση τους κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων

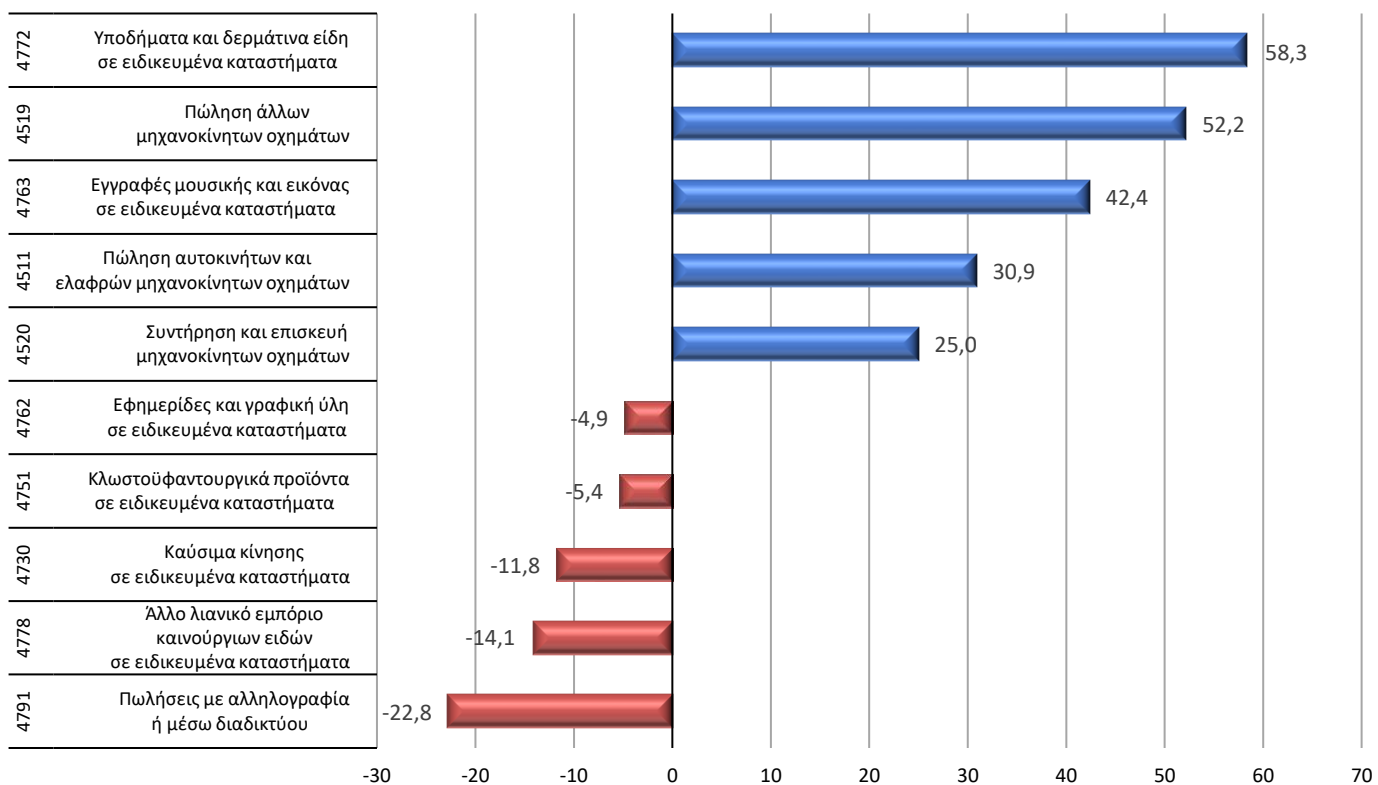
Γράφημα 2. Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το σύνολο των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων στις τάξεις οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2) και στις τάξεις οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2), με εξαίρεση του κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων

Γράφημα 3. Κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) για το σύνολο των επιχειρήσεων και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων στις τάξεις οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2) και στις τάξεις οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2), με εξαίρεση του κλάδους οχημάτων, τροφίμων και καυσίμων.

Γράφημα 4. Μεγαλύτερες μεταβολές (%) για το σύνολο των επιχειρήσεων με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων στις τάξεις οικονομικής δραστηριότητας του λιανικού εμπορίου (κλάδοι 45 και 47 της ταξινόμησης NACE Αναθ.2) **Νοέμβριος 2023 / Νοέμβριος 2022**

Γενικά Τα στατιστικά στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα ανακοίνωση έχουν καταρτισθεί βάσει της σύνδεσης και επεξεργασίας δεδομένων από τις ακόλουθες πηγές:

- Το οριστικό Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ, έτους αναφοράς 2020.
- Διοικητικά μητρώα επιχειρήσεων, ετών αναφοράς 2021 και 2022.
- Διοικητικά αρχεία συναλλαγών (φορολογικά, κλπ), ετών αναφοράς 2019, 2020, 2021, 2022 και 2023.

Ειδικότερα, χρησιμοποιήθηκαν τα εξής στοιχεία ανά πηγή:

- Οι ενεργές επιχειρήσεις και ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας από το οριστικό Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων έτους 2020.
- Ο κλάδος οικονομικής δραστηριότητας για τις επιχειρήσεις με ημερομηνία έναρξης λειτουργίας μεταγενέστερη του έτους αναφοράς 2020 και με σημαντικό κύκλο εργασιών, από διοικητικά μητρώα επιχειρήσεων ετών 2021 και 2022.
- Στοιχεία εσόδων από διοικητικά αρχεία συναλλαγών ετών 2019, 2020, 2021, 2022 και 2023.

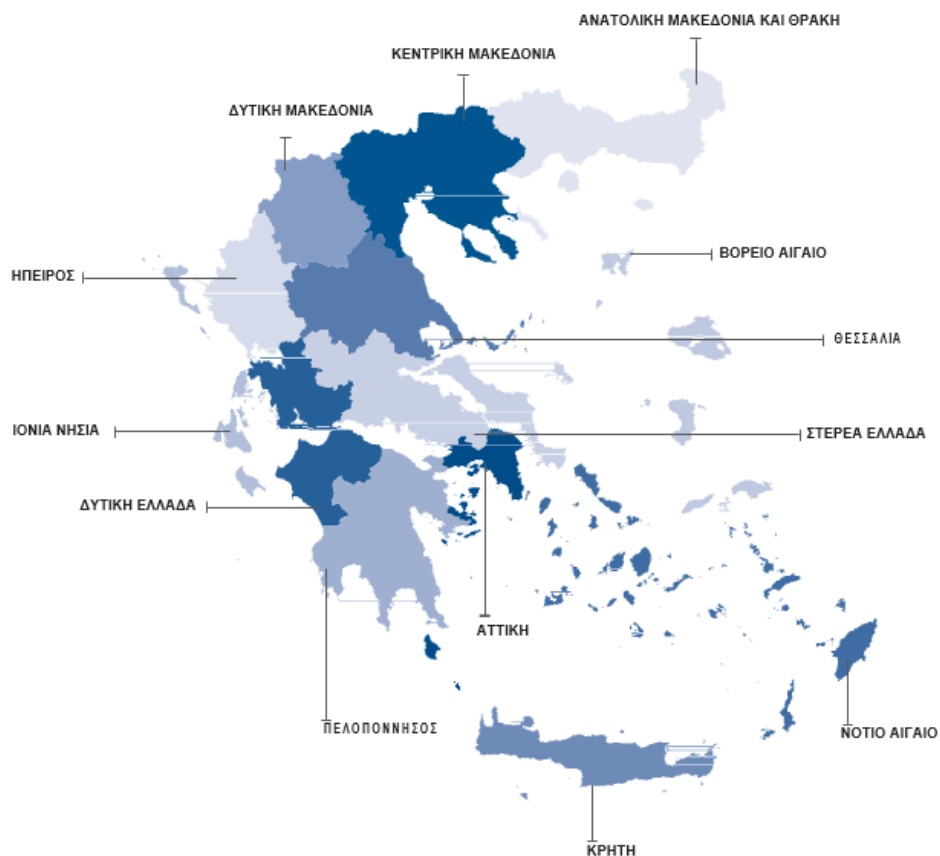
Ορισμοί Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) (από το Μεθοδολογικό εγχειρίδιο για τα στατιστικά μητρώα επιχειρήσεων – έκδοση 2021)

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερα από 250 άτομα και έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή/και σύνολο ετήσιου ισολογισμού που δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση που απασχολεί λιγότερα από 50 άτομα και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή/και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση που απασχολεί λιγότερα από 10 άτομα και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή/και το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Σημειώνεται ότι ως «Μεσαίες επιχειρήσεις» ορίζονται οι επιχειρήσεις της κατηγορίας «Μικρομεσαίες επιχειρήσεις», οι οποίες δεν εντάσσονται στις κατηγορίες «Μικρών επιχειρήσεων» και των «Πολύ μικρών επιχειρήσεων».

Στατιστικές ταξινομήσεις Για τις οικονομικές δραστηριότητες, χρησιμοποιείται η ευρωπαϊκή στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων [NACE Αναθ. 2](#). Επίσης, στο αρχείο «Επεξηγηματικές σημειώσεις», το οποίο είναι διαθέσιμο στην ενότητα «[Ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων](#)» της ιστοσελίδας της ΕΛΣΤΑΤ καταγράφονται αναλυτικά οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε κάθε τετραψήφιο κλάδο της NACE Αναθ. 2.

Χάρτης των 13 Περιφερειών (NUTS 2) της Ελλάδας

- Περίοδος αναφοράς** Νοέμβριος 2023
- Στατιστική μονάδα** Η στατιστική μονάδα που χρησιμοποιείται είναι η νομική μονάδα (διακριτά ΑΦΜ).
- Συγκρισιμότητα** Τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύονται είναι συγκρίσιμα με τα στοιχεία του οριστικού Στατιστικού Μητρώου Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ, έτους αναφοράς 2020 (σχετικός σύνδεσμος από την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ, όπου παρέχονται πίνακες και η μεθοδολογία κατάρτισης [Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων](#)).
- Παραπομπές** Αναλυτικοί πίνακες είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ (www.statistics.gr), στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.statistics.gr/el/statistics/-/publication/SBR04/>